

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Ioannis Polanci Societatis Iesv Theologi, Directorivm
Breve, Ad Confessarii, Ac Confitentis Mvns Rectè
Obeundum**

Polanco, Juan-Alphonso de

[Köln], 1617

Quomodo procedendum cum eo, qui ex affectu ad terrena, vel alias ob causas timet mortem plus quàm oportet, Capvt X.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41600

circundabor pelle mea, & in carne mea videbo Deum, quem visurus sum ego ipse, &c. adde alia id genus, si oportet; & hæc declarari magis possent.

Quomodo procedendum cum eo, qui ex affectu ad terrena, vel alias ob causas timet mortem plus quam oportet,

CAPITULUM X.

Aliqui dolent de morte, non tam ex vitæ desiderio, quam quod res suæ conscientia implicatas habent, & tam brevi tempore eas se posse explicare diffidunt. De his, si verè tempus non superpetit ad omnia, quæ fieri deberent infra dicitur, quid agendum; quod si non deest tempus, dummodo eo ægrotus diligenter uti velit, eum exhortari oportet, ut primo quoque tempore id faciat, quod potest: & ratio & ordo ei proponi debet, ut scilicet primò confiteatur, & cōmunicet, & petat extremam unctionem (licet non statim ei detur) deinde si quid statim restituere, vel facere debet & potest, curet fieri, & testamentum condat, in quo etiam testamento suppleat ea, quæ statim non possunt fieri, & demum se præparet ad transitum: & breue tem-

P ; pas

pus vbi à Domino datum, ad satisfactio-
nem pro peccatis, & meritum beatitudi-
nis, elabi de manibus, sine fructu, non so-
nat.

*Quid a-
gendum
cum in-
uit^o mo-
riur,
quia vi-
sames
menda-
re quis
vellet.* Quod si dolet mori, quòd vitam emē-
dare, & multa bona facere, in animo cō-
stituerat; suadendū est ei, vt voluntatem
suam cum diuina conformet, & omnium
rerum loco, quas facere cupiebat ad Dei
honorem, & suam perfectionem, offerat
Deo in sacrificium vitam suam cum vo-
luntate eius beneplaciti in omnibus im-
plendi: nihil enim Deo gratius, nec ma-
ius homines offerre possunt; & in eo,
quod superest, vitæ, nihil omittat co-
rum, quæ præstare potest tam in elcē-
mosynis, si facultatem habet, quàm in
deuota sacramentorum susceptione te-
stamenti conditione, & aliis, quæ supe-
rius dicta sunt, ad morientem bene di-
sponendum, esse oportuna

*Quid cū
dolet ex
affectu
ad ter-
rena.* Aliqui timent mortem, & de eius im-
minentis aduentu dolent, quia rebus
terrenis affectu magno adhærēt, scilicet
dignitatibus, diuitiis, & voluptatibus,
vel personis quas relinquunt, sibi charis-
simis, vt vxori, filiis, & amicis, vel san-
guine coniunctis, & maiorem habet oc-
casionem is qui tentat, ad tegendum a-
morem

morem terre
pietatis vt cu
lias non col
constituta
tunc agit Da
curis inutili
animus dist
ternā ipfius
uideat, & ex
modi homin
lem in agro
vel aliorum
liorum orat
pro talibus
facere possit
hos iuuabit

Primò,
quæ possun
nutrire, qu
est aspectus
amore dilig
si quæ alia
de illis, etia
ad prospici
esset necess

Secundò
temperand
solum afflig
modum est

morem terrenum, dum obtēdit pallium pietatis vt cū paruulos liberos, vel filias non collocatas, vel in paupertate constitutam familiam relinquit, & id tunc agit Dæmon, vt dum affectibus, & curis inutiliter tempus impenditur, & animus distrahitur, quæ ad salutem æternā ipse necessaria sunt, minus provideat, & exequatur. Qui ergo ad huiusmodi homines iuuandos vocatur, & talem in ægrotis affectum deprehendit, vel aliorum relatu cognoscit, præter aliorum orationes, & eleëmofynas, quas pro talibus curare debet (si sint qui eas facere possint) quatuor mediis ægrotos hos iuuabit.

Primò, remonendo ab ægrotante quæ possunt inordinatum hunc affectū nutrire, quoad eius fieri poterit: qualis est aspectus personarum, quas humano amore diligit puta coniugis, filiorum, & si quæ alia huiusmodi sunt: & colloquia de illis, etiam absentibus (nisi quatenus ad prospiciendum eis, mentio illorum esset necessaria) expedit vitari.

Secundò, rationibus affectus hic est temperandus. Prima est, quia is non solum affligit sine fructu, sed noxius admodum est, cū impediatur bonam præ-

*Remo-
ueantur
à præ-
sentia
morien-
tis, qui
affectus
terrenos
nutriat.*

*Ratio-
nes ad
terrenū
affectū
tempe-
para-
randum*

parationem ad mortem. Sic ergo dici ægrotanti potest, Charissime N. hic amor, imò & memoria huiusmodi rerum vel personarum, nihil utilitatis vel tibi, vel illis adfert, imò te affligit, & impedit, ne te præpares ad bona maiora, & veriora, quam quæ relinquis percipienda. Nam hæc imperfecta sunt, & ad breue temp^o: illa, quæ præparavit Deus diligentibus se, magna & æterna. Proinde memoriam, ac affectum harum rerum, vel personarum repelle, & cogita de iis quæ ad æterna mala effugienda, & æterna bona consequenda te iuvare possunt.

Secunda, quod attinet ad personas quæ descri à te videntur; intellige, quod si te (vt sperare debes, dum modò te bene præparares) diuina bonitas ad beatitudinem adducet, ibi plus auxiliij tuis à Deo impetrabis, quam hic præsens adferre posses.

Rom. 5. Tertia, intellige, quod secundum Apostolum, spes non confundit, si iusta, & conuenientia sperantur, & in fide nihil hesitantando petuntur, spera ergo & pete ab infinita Dei bonitate, vt tuis, prout eis conuenit, tanquam tutor prospiciat, & iacta cogitarum tuū, tam de te, quam de tuis in Dominum, & ipse tuos enu-

triet,

triet, vt ipse
est, & imita
morte, post
commendat
ternæ sis so-

Quarta
es filiorum
paternam
rit; nec cadit
ne ergo exi
Deus eos re
omnia quæ f
cõsiliu Ap
tuorum in l
ra est de illi
omnino ei
tò magis tu
si de eis fru

Quinta
gum tac. en
let: longa t
ad Deum, a
bis, proinde
na curarun
terrenorum
torum caus
linquas, à
te posset in
auū ab hoc

triet, vt ipsis ad bonum æternum vtilis
est, & imitare Christum, qui imminente
morte, post cœnam suos discipulos Deo *Ioan. 15*
commendat, & tantum de salute tua æ-
ternæ sis sollicitus

Quarta Scias, quod tu non tam Pater
es filiorum tuorum, quam DEVS, qui *Mat. 10*
paternam de omnibus prouidentiam ge-
rit; nec cadit passer super terram sine ipso,
ne ergo existimes qd si eos tu relin-
quas, Deus eos relinquet: quia diligit Deus om-
nia quæ fecit. Projice ergo secundum *1. Pet. 5*
cõsiliũ Apostoli, omnem sollicitudinẽ
tuorum in Dominum, quoniam ipsi cu-
ra est de illis: & si in Deo speraueris, &
omnino ei reliqueris curam hanc, mul-
tò magis tuos iuueris tali fiducia, quam
si de eis frustra sollicitus modo eris.

Quinta Charissime, sarcina iter lon-
gum tibi in tibi impedimentum esse so-
let: longa tibi iam via facienda est, vsque
ad Deum, ante cuius tribunal breui sta-
bis, proinde deponenda est omnis sarci-
na curarum superfluarum, & affectus
terrenorum, qui tibi peccatorum mul-
torum causa fuit: & si modo non eam re-
linquas, à Deo summo bono separare
te posset in æternum. Expedi ergo cor
tuũ ab hoc inutili onere, vt eleuari pos-
sit

fit affectus tuus ad æterna bona deside-
randa.

Sexta. Tam vitam tuam, quàm bona
omnia huius mundi, non tua, sed mutuò
data fuisse à Deo intellige, vt illis, tan-
quam mediis vtteris ad melius ipsum
cognoscendum & amandum, & ei serui-
endum. Si ergo Deus à te illa remouet,
nullam tibi facit iniuriam, & si te hic dis-
ponis, vt ad vltimum finem, scilicet bea-
titudinem peruenias, nihil est quod me-
Eccle. 6. dia ad illum consequendum donata, am-
pliù desideres, potiùs quàm diu viuis, quid-
quid potest manus tua instanter opera-
re, & de bonis tuis dispone quam opti-
mè, vt eorum fructu diteris in æternum.

*Exem-
pla ad
terrenos
affectus
mitigan-
dos.
Iob. 1.* Septima via, est exemplorum. Sic er-
go dici potest: Christus Dominus in cru-
ce mortuus est; imitare tu libenter eius
nuditatem, omnes affectus ad terrena
exuendo, à Iob Dominus Deus omnia
abstulit, præter vxorem, quæ illum affli-
geret: at ille dixit, nudus egressus sum
de vtero matris meæ, nudus reuertar ad
illam: Dominus dedit, Dominus abstu-
lit: sicut Domino placuit, ita factum est,
sit nomen Domini benedictum, sic & tu
dicas, &c.

Sancta Martha, tempore mortis iussit

se

se sub dio, i
locari, & iu
gelio passio
terrenis an

Sanctus
nere, dum
sic decere C
cerent eius
ris Pater? &
huc popul
cuso labor
tinum imita
terrenam vi
in patientia
vt tuos adiu

Sanctus
dus, in terr
Sanctus L
cit, & quidè
in modum

Octauo v
eat qui iuua
Dicat ergo,
lis, & spinis
terrenorū, c
& inquietar
& celestiu
di meo.

la tua Dom

EOS QUI MORI VNTVR. 97

se sub dio, in terra, & super cinerem collocari, & iuxta crucem poni, & ex Evangelio passionem legi, hunc affectum, à terrenis animam abstrahendi, imitare.

Sanctus Martinus Episcopus super cinere, dum moreretur, iacere voluit, & sic decere Christianos aiebat: & cum dicerent eius filij spirituales, cur nos deseris Pater? &c. dixit ille. Domine, si adhuc populo tuo sum necessarius, non recuso laborē, scilicet vitæ. Tu ergo Martinum imitare, potius cœlestem, quam terrenam vitam amando, vt vita sit tibi in patientia, (si Domino sic placuerit, vt tuos adiues) mors in desiderio.

Sanctus Franciscus, vt moreretur nudus, in terram se constitui fecit.

Sanctus Ludouicus Rex Franciæ idē fecit, & quidē super cinerem, & sic extensis in modum crucis brachiis, mortuus est.

Octauo via est orationum, quas præeat qui iuuat morientē, & ille sequatur. Dicat ergo, Libera me Domine à tribulibus, & spinis cogitationum & affectuum terrenorū, quæ animam meam pungunt, & inquietant, & salutare cogitationes, & cœlestium desideria imprime cordi meo. Quam delicta tabernacula tua Domine virtutum! concupiscit, & de-

Per orationes affectus terrenorum reprimuntur. Psal. 38. & de-

& deficit anima mea in atria Domini ;
 elegi abiectus esse in domo tua Domine
 magis, quam habitare in tabernaculis
 peccatorum, quia melior est dies vna in
 atriis tuis super millia, & quedam ex his,
 quæ supradicta sunt, vel alia de beatitu-
 dine hic dici possent, prout ægrotantis
 habitudo, & captus exigere videbitur: vt
 illud, Inebriabuntur ab vbertate domus
 tuæ & torrente voluptatis tuæ potabis
 eos, quoniam apud te est fons vitæ, & in
 lumine tuo videbimus lumen.

Psal. 35.

Est tamen animaduertendum, quòd
 si aliquid potest fieri ab ægrotante ad
 prouidendum suis, per testamentum, vel
 aliis suos commendando, vel aliter, id
 non est committendum.

Quid cum impatientibus agendum sit.

C A P V T X I.

Accidit aliquando, vt impatientes
 sint ægroti, propter dolorem, vel
 molestiam morbi, præcipuè, si propter
 paupertatem, vel aliam causam, desint
 remedia oportuna, vel alia superue-
 niant aduersa. Sunt ergò in ea parte
 quatuor modis iuuandi. Primus est,
 compati ægroti ex animo, & præ se
 ferre compassionem, & si etiam possit,
 opere ipso curare, vt subleuetur, id
 enim

*Compassio ostē-
 denda
 in offe-
 nsibus.*

enim præ-
 ticiat ca-
 cognoscit
 cum, vt li-
 quiescat
 nuntur.

Secundu-
 ma est, qu-
 sed potius
 quod habet
 dolet, qua-
 suam quis
 eum patie-
 ergo non
 virtutem,
 stomi, vt p-
 quod nihil
 estimò &
 luntariè
 suum. Tr-
 persequit
 Deum ca-

Secun-
 psalm De-
 & medici-
 plus bon-
 amaram
 plus, bo-